

have været noget som helst i Vejen for at have taget Retsreformen op til Behandling. Jeg skal i saa Henseende blandt andet henvise til en lovgivende Forsamling i et andet Land, der i alle Tilfælde ikke har næret den Opfattelse, som det ærede Medlem for Besle Amts 2den Valgkreds har fremsat, og derfor ogsaa har haft det Held netop at faa en god Retsreform gennemført. Jeg tænker i saa Henseende paa Norge. Det vil næppe være det ærede Medlem ubekendt, at det netop var under en meget spændt politisk Situation, at man i Norge begyndte at arbejde paa denne Sag, netop under en Situation, hvor det saa ud til, at Regeringen vilde bryde Landets Forfatning, og hvor den Formodning, man havde derom, virkelig indtraadte. Dette kan jeg sige med saa meget større Grund, som det samme Ministerium netop senere blev dømt af Rigsretten for sit Brud paa Landets Forfatning og som Folge deraf fik sin Afsted. Netop under en saadan Situation ansaa Stortinget i Norge det for det ene rette at tage Retsreformen op til Forhandling og Gennemførelse. Det opnåede ganske vist ikke at faa denne Retsreform givet Regeringens Underskrift, kongelig Sanction under det grundlovsbrydende Ministerium, men dette Storting havde den store Fordel, at da den Dag kom, da det grundlovsbrydende Ministerium blev dømt og maatte gaa sin Vej, var Stortinget særdegt med sine Arbejder, saa at det Ministerium, der da kom til Magten, øjeblikkelig kunde stride til en endelig Gennemførelse deraf, og hele Udviklingen i Norge blev derved fremskyndet ikke saa faa Aar. Havde det norske Storting fulgt den Opfattelse, som det ærede Medlem for Besle Amts 2den Valgkreds gør gældende, vilde Folgen deraf muligvis have været, at denne store Reform vilde være bleven adskillige Aar forsinket oppe i Norge. Men forekommer det ærede Medlems Argumenter for, at Folketinget den Gang ikke tog Sagen op, mig at være uheldige, synes det mig ogsaa, at der kunde paavises adskillige andre Grunde til, at det ikke var lynderlig klogt af Folketinget, at det den Gang lod Sagen hvile. Jeg tror blandt andet, at den offentlige Menings Kritik, Pressens Kritik og dette Tingss Kritik af de mange særlig politiske Domme, der ere faldne her i Landet siden 1881, har tabt ikke saa ganske ringe i Vægt og Kraft derved, at man stadig fra anden Side, den Side, der var Genstand for Kritiken, har kunnet møde den med den Paastand: Ja, Folketinget har jo ikke villet gøre noget ved denne Sag, har ikke villet bidrage sit til, at vi

kunne faa Retsreformen gennemført. Jeg tror, at det har svækket vor Kritik af den herskende Retspleje her i Landet ikke lidt, at man stadig fra andet Hold har kunnet rette en Kritik mod dette Tingss Optraeden i denne Sag. Det er for mig en Hovedgrund til, at jeg stiller mig, som jeg gør, i denne Sag og ønsker at stemme for det Forslag, der er fremsat af det ærede Medlem fra Stubbekøbing, (M. S. Larsen), fordi jeg ønsker, at man her i dette Ting ikke længere skal staa faaledes som hidtil, at man i Virkeligheden intet har at svare over for en saadan Paastand, og at man ikke skal kunne vende den Bebrejdelse imod os, hver Gang vi kritisere den nuværende Retspleje, at vi intet have gjort og intet have villet gøre for at faa en bedre. — Det ærede Medlem rettede jo adskillige Spørgsmaal til denne blaserede Ungdom — hvortil jeg maa antage, han regner mig — som ikke har kunnet billige hans Optraeden ved denne og adskillige andre Lejligheder. Han spurgte stadig om Beviser for, hvoraf vi drøg den Slutning, at den Politik, hvor af denne Behandling af Retsreformen nu var et enkelt Led, var forfæjlet. Jeg vil dertil sige til det ærede Medlem, uden at jeg ønsker at komme dybere ind paa historiske Underjøgelse om denne Sag, at det forekommer mig, at Beviset derfor ligger i denne Sal. Beviset har det ærede Medlem hver Dag for Dje i denne Sal. Ja, det ærede Medlem bliver saa glad over dette Svar, og det forstaar jeg saa fuldt ud. Jeg mener, at Beviset ligger i, at Resultatet af den Politikk, som det ærede Medlem den Gang rejste, er det jo, vi alle lide under mere og mere den Dag i Dag. Jeg lægger ikke Ansvar over paa det ærede Medlem, det falder mig ikke ind. Jeg ved godt, hvor Ansvar ligger, og jeg skal være den sidste til at fratænde dette Ministerium det fulde og hele Ansvar for, hvad det har ført til. Men jeg vil sige, at naar man som Leder af Flertallet i denne Sal Gang efter Gang har opnået at sprede dette Flertal i Stumper og Stykker, saa forekommer der mig deri at ligge et ikke ringe Bevis for, at det ærede Medlem som Taktiker ikke er af første Rang, og jeg tror heller ikke, at det taktiske Skridt, han gør i Dag, er et klogt, taktisk Skridt, og derfor kan det ærede Medlem i hvert Fald paa ingen Maade friste mig til at stemme for dette taktiske Skridt. Naar det ærede Medlem vil gøre sig til Eneindehaver af Haabet om Rettens Sag her i Danmark, vil jeg dog nedlægge Protest derimod. Jeg tror ogsaa, der er andre, som have Lov til for sig selv at bevare Haabet om, at Retten vil